

Elke twee maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres:

nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingsvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender/ Events

17 juni.

Informatiemiddag Erfgoedwet

Op 17 juni organiseert OCW een informatiemiddag voor professionals die te maken krijgen met de Erfgoedwet.
[Meer informatie](#)

24-25 juni.

Conferentie Kunst & Cultureel Erfgoed te Geneve

Het Art-Law Centre van de Universiteit van Genève organiseert een conferentie over kunst en cultureel erfgoed, getiteld: "*All Art and Cultural Heritage Law*"

[Meer informatie](#)

Portret van kunstenaar Louis Valtat, Pierre Auguste Renoir, Auguste Clot, Ambroise Vollard, 1904 - 1905

Nieuwe bestuursleden

Tijdens afgelopen ledenvergadering d.d. 13 mei jl. zijn Cathelijne Liem en Antoon Ott als bestuursleden afgetreden en zijn Caroline Polak en Jasper Nobel als bestuursleden benoemd. Wij danken Cathelijne en Antoon voor hun jarenlange inzet en heten Caroline en Jasper van harte welkom.

Ledenvergadering

Het thema van de voorjaarsbijeenkomst op 13 mei 2016 was Verzekering van exposities. De sprekers waren Rinus Vonhof en Cees Kortleve. De derde spreker, Han Wansink, was helaas verhinderd. Het was een zeer interessante middag. Het verslag zal op de site worden geplaatst en er zal een link in de volgende Nieuwsbrief worden opgenomen.

1. Wet- en regelgeving

19 mei. Toetreding UNESCO Conventie

De ministers Schippers (OCW) en Koenders (Buitenlandse Zaken) willen dat Nederland toetreedt tot de UNESCO Conventie inzake onderwater-erfgoed uit 2001. Ook willen zij de erfgoedwetgeving op dit punt aanscherpen. Zeemansgraven ouder dan 100 jaar vallen binnen bereik van de conventie. bron [nieuwsbericht ministerie OCW](#)

19 mei. Verenigd Koninkrijk aangesloten bij Haagse Conventie 1954

Het Verenigd Koninkrijk is ruim 60 jaar na de totstandkoming van de [Haagse Conventie](#) inzake de bescherming van culturele goederen in het geval van een gewapend conflict, voornemens dit verdrag te ratificeren. Hiermee sluit zij zich aan bij de reeds 127 aangesloten lidstaten. bron [Institute of Art and Law](#)

31 maart. De Leidse hoogleraar Intellectueel Eigendomsrecht Dirk (Johan) Visser pleit voor een speciaal Cruijff-artikel in de Auteurswet

Dirk Visser wil dat een ieder die het portret van Johan Cruijff op commerciële wijze gebruikt, een vergoeding gaat betalen aan de Johan Cruyff Foundation. Een wijziging in de Auteurswet zou daarvoor nodig zijn. Een artikel in een wet dat specifiek betrekking heeft op een persoon is in Engeland niet nieuw (dat geldt bijvoorbeeld voor de figuur "Peter Pan"). Lees meer op [ie-forum](#) en op de blog van [Wieringa advocaten](#).

2. Kunsthandel

19 april. Groei online markt met 24% en daling offline markt met 7%

Volgens een onderzoek door Hiscox fine art insurers is de online markt betreffende kunstverkoop gestegen met 24%. Het betreft kleinere bedragen dan de offline-verkopen, met een maximum van 10.000 dollar, maar de online verkoop lijkt niet te hebben geleden onder de [wereldwijde terugloop van kunstverkoop](#). Lees meer over het onderzoek in [The Art Newspaper](#)

13 april. De Amerikaanse senaat heeft besloten alle import van Syrische kunstwerken te verbieden

Om illegale kunsthandel door IS te ontmoedigen, heeft de Amerikaanse senaat besloten tot een importverbod voor Syrische kunstwerken en antiek. De verkoop van deze zogenaamde 'bloed-antiek' wordt door IS gebruikt om zijn activiteiten te financieren. Lees meer in [The New York Times](#) en [Cultural Heritage Lawyer](#)

De Russische afgevaardigde bij de VN, Vitaly Churkin, had een maand eerder al aan de bel getrokken. In een brief naar de Veiligheidsraad bracht hij de smokkelroute en mogelijk gerelateerde partijen onder de aandacht.

- [Brief van mr. Churkin aan de VN over de smokkelroute via Turkije](#)

3. Criminaliteit

28 mei. Zeven aanhoudingen in verband schilderijenroof Francis Bacon

In Spanje zijn zeven mensen aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij de roof van vijf schilderijen van Francis Bacon. De schilderijen zelf zijn echter nog spoorloos. bron nu.nl

12 mei. Gestolen Italiaanse werken in Oekraïne teruggevonden

De douane in Oekraïne heeft verschillende gestolen kunstwerken uit Italië, met een waarde van 16 miljoen euro, in Oekraïne weten te traceren. De gevonden werken van Rubens, Tintoretto, Pisanello, Caroto en Mantegna zijn afkomstig uit het stedelijk museum Castelvechio, in de Noord-Italiaanse stad Veron, waar een aantal maanden geleden 17 kunstwerken werden buitgemaakt. bron de Volkskrant

08 april. Glazen monument gestolen uit tuin Kamp Westerbork

Een van de twee glazen tranen van het monument de Bevroren Tranen is op 7 april uit de tuin van Kamp Westerbork gestolen. bron de Volkskrant

24 maart. Update: Uniek proces Internationaal Strafhof inzake vernietigen graftomben Timboektoe

Voor het eerst buigt het Internationaal Strafhof zich over de vraag of iemand veroordeeld kan worden voor het vernietigen van cultureel erfgoed. De grondslag van het proces is artikel 8 lid 2 sub b onder ix. Statuut van Rome, waarin staat dat opzettelijk aanvallen richten op gebouwen bestemd voor godsdienst, onderwijs, kunst, wetenschap of charitatieve doeleinden, historische monumenten, ziekenhuizen en plaatsen waar zieken en gewonden worden samengebracht, mits deze geen militair doelwit zijn, als een oorlogsmisdad wordt beschouwd.

De extremistische groepering Ansar Dine en de Toereg-rebellen namen in 2012 in het Noorden van Mali de macht over. Bij deze strijd vernietigde Ansar Dine belangrijk cultureel werelderfgoed in Timboektoe, Mali. Het betrof o.m. tien eeuwenoude graftomben, waaronder het mausoleum van Sidi Mahmoud Ben Amar.

Op 30 september, moest Ahmad Al Faqi Al Mahdi, die een belangrijke rol speelde bij Ansar Dine, voor het Internationaal Strafhof in Den Haag verschijnen, om de datum vast te stellen voor zijn hoorzitting. Het Strafhof oordeelt dat er gegronde redenen zijn om hem te vervolgen voor de vernietigingen in Timboektoe:

“The Chamber found that the evidence presented by the Prosecutor establish reasonable grounds to believe that Al Mahdi is criminally responsible for having committed, individually and jointly with others, facilitated or otherwise contributed to the commission of war crimes alleged by the Prosecutor regarding intentionally directing attacks against the following buildings: 1) the mausoleum Sidi Mahmoud Ben Omar Mohamed Aquit, 2) the mausoleum Sheikh Mohamed Mahmoud Al Arawani, 3) the mausoleum Sheikh Sidi Mokhtar Ben Sidi Muhammad Ben Sheikh Alkibir, 4) the mausoleum Alpha Moya, 5) the mausoleum Sheikh Sidi Ahmed Ben Amar Arragadi, 6) the mausoleum Sheikh Muhammad El Micky, 7) the mausoleum Cheick Abdoul

Kassim Attouaty, 8) the mausoleum Ahamed Fulane, 9) the mausoleum Bahaber Babadié, and 10) Sidi Yahia mosque.” bron [ICC](#)

Op 18 januari 2016 was de inhoudelijke hoorzitting, waar Ahmad Al Faqi Al Mahdi de beschuldigingen tegen hem te horen kreeg.

Deze zaak zal ook van belang kunnen zijn voor vernietigingen van werelderfgoed in Syrië door IS. Een uitgebreider achtergrondartikel is te vinden in [Trouw](#).

UPDATE: Ahmad Al Faqi Al Mahdi is schuldig bevonden.

U vindt hier het overzicht van het ICC, zaak The Prosecutor v. Ahmad Al Faqi Al Mahdi.

4. Musea

30 mei. Wederom gestolen schilderij in Oekraïne teruggevonden

Weer is een van de 24 gestolen schilderijen uit het Westfries Museum teruggevonden in Oekraïne. De bezitter had het werk 'Nieuwstraat in Hoorn' (1784) van Izaak Ouwater rechtmatig gekocht, maar is bereid dit zonder voorwaarden terug te geven aan het museum, aldus [nu.nl](#).

16 mei. Opening Nationaal Holocaust Museum

In Amsterdam is vandaag het museum geopend dat zich specifiek richt op de holocaust, het Nationaal Holocaust Museum. Het museum is verdeeld over twee gebouwen: de Hollandsche Schouwburg -waar duizenden Joden zich moesten verzamelen om gedeporteerd te worden naar de concentratiekampen- en de Hervormde Kweekschool –die gebruikt werd om Joodse kinderen te redden die via de tuin over het hek werden getild. Het ene gebouw symboliseert de vernietiging, het andere de redding. bron [NOS](#)

26 april. Volledige collectie van het Indiase National Museum of History te Delhi verwoest door brand

De gehele collectie van het [National Museum of Natural History \(NMNH\)](#) is in vlammen opgegaan. Het watersysteem van het 6-verdiepingen tellende pand bleek defect. Het Indiase museum in Delhi herbergde onder andere een onvervangbaar bot van een sauropoda-dinosaurius van 160 miljoen jaar oud. Dat is een van de grootste dieren die ooit op aarde hebben geleefd. bron [The Guardian](#)

20 april. Van Gogh museum heeft een consultancy-tak opgericht voor de particuliere sector.

Bedrijven, beleggers en particuliere kunstverzamelaars kunnen het consultancy-team van het Van Gogh Museum vanaf nu inhuren voor uiteenlopend advies. Kamerlid Kees Verhoeven (D66) wil dat de toezichthouder ACM gaat onderzoeken of hier sprake is van oneerlijke concurrentie. Het museum wil ook langs commerciële weg bijdragen aan vragen omtrent restauraties, tentoonstellingen of beveiliging van kunstwerken. Meer hierover bij [EenVandaag Cultuur](#) en artikel in [The New York Times](#)

14 april. Vier gestolen werken uit Westfries museum teruggevonden in Oekraïne

Bekend geworden is dat in ieder geval vier van de 24 gestolen werken uit het Westfries Museum met zekerheid getraceerd zijn in Oekraïne. Meer info zie [de Volkskrant](#)

5. Restitutie

22 april. Italiaanse Naziroofkunst weer boven water

Drie werken die in 1939 door de nazi's gestolen werden in Italië, zijn teruggevonden door de Italiaanse autoriteiten. Het betreft de volgende schilderijen: 'Madonna met Kind' toegeschreven aan Cima da Conegliano, de 'Trinity' van Alessio Baldovinetti en de 'Presentatie van Jezus aan de Tempel' van Girolamo dai Libri. bron [The Art Newspaper](#)

20 april. India wil een van de kroonjuwelen terug van Verenigd Koninkrijk

De Indiase regering is een campagne gestart om de 105.6 karaat diamand -de Koh-i-Noor - terug te krijgen, die oorspronkelijk of een geschenk is geweest aan koningin Victoria, of in 1849 gestolen zou zijn door de Britten van de maharajah van Punjab. De diamant is een van de belangrijkste juwelen van het Britse koningshuis. Meer over de achtergrond in [The New York Times](#)

11 april. Door Nazi's geroofde Modigliani mogelijk terug naar eigenaar door Panama Papers

De ontdekking van de [Panama Papers](#) heeft ook grootschalige kunsthandel aan het licht gebracht. Uit de papieren is naar voren gekomen dat de familie Nahmad, bekend om haar grote kunstcollectie, onder de naam van het bedrijf International Art Center (IAC) haar kunst verhandelde.

Kunst leent zich goed voor het witwassen van geld, vandaar dat justitie de naar voren gekomen handel in kunst door de Panama Papers grondig zal onderzoeken. Het schilderij 'Zittende man met een stok' van Modigliani was o.a. bezit van de IAC, en is intussen al in beslag genomen door de Zwitserse justitie, aldus [de Volkskrant](#). Goed nieuws voor Maestracci, die eerder een rechtszaak verloor tot teruggave van dit werk, in verband met vermeende Nazi-roof.

Een uitgebreid achtergrondartikel over drie verschillende kunstcasus die uit de Panama Papers naar boven zijn gekomen, is in [Trouw](#) verschenen.

6. Uitingsvrijheid

11 april. Erdogan doet aangifte tegen uitspraak Duitse komiek

President Erdogan heeft persoonlijk aangifte gedaan tegen de Duitse komiek Jan Böhmmermann in verband met belediging. In Duitsland is het beledigen van een bevriend staatshoofd een strafbaar feit. De zaak is dan ook overgedragen aan het Duitse OM. In Nederland bestaat een vergelijkbaar wetsartikel (artikel 118 Wetboek van Strafrecht). bron [Elsevier](#)

- [Protestbrief Nederlandse regering tegen 'kliklijn' beledigen Erdogan](#)
- [Politiek pleit voor afschaffen artikel 118 WvSr](#)

05 april. Wikipedia mag in Zweden geen kunstfoto's verspreiden

Het Hooggerechtshof in Zweden heeft beslist dat een website van Wikipedia (offentligkonst.se) geen collectie met foto's van kunstwerken in de openbare ruimte mag aanbieden. Onder de Zweedse Auteurswet is het wel toegestaan om foto's te maken van kunst in de openbare ruimte en ook om die te verspreiden, maar *niet* om een gratis database met deze werken aan te leggen.

"Such a database can be assumed to have a commercial value that is not insignificant. The court finds that the artists are entitled to that value," aldus het hof. bron [The Guardian](#)

7. Overig nieuws

12 mei. Kunstwerken Karel Appel in slechte conditie

Velen kunstwerken van Karel Appel verkeren in een slechte conditie. De verf brokkelt af of smelt weg en druppelt over het doek. Experts zijn hier al jaren van op de hoogte; Appel wist er zelf ook van. Maar restauratie kost veel. Het pleidooi van verfonderzoeker Jaap Boon voor een rampenplan verdient dan ook serieuze aandacht. Lees meer hierover in vijf artikelen in de NRC: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#).

30 mei. Taco Dibbits nieuwe directeur van het Rijksmuseum Amsterdam

De Raad van Toezicht van het Rijksmuseum heeft Dibbits benoemd tot de nieuwe directeur. Dibbits volgt daarmee Wim Pijbes op.

20 mei. 'Cocaïnekunstwerken' ten onrechte vernietigd door douane

De Nederlandse douane heeft ten onrechte twee kunstwerken vernietigd. De Boliviaanse kunstwerken van Gastón Ugalde, bestemd voor een expositie bij de De Nederlandsche Bank, waren gemaakt van cocabladeren. De werken werden bij aankomst in Nederland in beslag genomen door de douane. Onterecht, oordeelde de rechter.

"Cocabladeren komen voor op lijst I van de Opiumwet. De inbeslagname was volgens de rechtbank weliswaar rechtmatig, maar de voortdrijving van het beslag niet. De cocabladeren zijn

voorzien van een laag vernis en dus niet bruikbaar als verdovend middel. Opheffing van het beslag leidt daarom niet tot gevaar voor de volksgezondheid.”

De gerechtelijke toekenning kwam echter te laat: de werken waren reeds vernietigd.
bron [Het Parool](#)

[Uitspraak ECLI:NL:RBAMS:2016:3044](#)

17 mei. Bezoek aan musea niet meer nodig, als het aan Google ligt

Google heeft een nieuwe dienst op de markt gebracht: [de Art Camera](#). Zij scannen schilderijen in op extreem hoge resolutie, zodat je thuis vanachter de computer schilderijen tot in het kleinste detail kunt bekijken. Momenteel zijn er al meer dan duizend schilderijen gescand. Meer dan dertig gescande schilderijen komen uit het Museum Boijmans van Beuningen te Rotterdam, aldus [de Telegraaf](#).

25 april. Graffitikunstenaar schikt zaak met modeontwerper Moschino

Graffitikunstenaar Joseph Tierney beschuldigde de Italiaanse modelijn Moschino zonder zijn toestemming afdrukken van zijn werken te hebben verwerkt in hun nieuwe kledinglijn. Het graffiti-kunstwerk 'Vandal Eyes' (2012) staat oorspronkelijk afgebeeld op een gebouw in Detroit.
bron [The Art Newspaper](#)

18 april. Google-Books heeft 11-jaar durende auteursrechtstrijd gewonnen

Na elf jaar is beslist dat Google-Books geen inbreuk heeft gemaakt door het uploaden en digitaal beschikbaar stellen van 4 miljoen boeken op het internet. De Amerikaanse Authors Guild sleepte Google in 2005 voor de rechter. [In hoger beroep is beslist](#) dat het beschikbaar stellen en het doorzoekbaar maken van de boeken onder 'fair use' valt en dat de misgelopen inkomsten van de rechthebbenden te klein zijn om het maatschappelijk belang van dit project te doen staken.

De Amerikaanse Authors Guild ging tegen deze uitspraak in beroep bij het Supreme Court. Deze heeft nu besloten de zaak niet in behandeling te nemen. bron [The Washington Post](#)

[Uitspraak hoger beroep 16 oktober 2015](#)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com.